

Motion till riksdagen 2005/06:N225

av **Yvonne Andersson och Sven Brus (kd)**

Forskning och utveckling

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att Vinnovas verksamhet och resursbehov uppmärksammas.

Motivering

Tillväxten styr den långsiktiga politikutvecklingen. Sverige präglas av ett beroende av ett antal stora, globala företagskoncerner som dominerar de svenska forsknings- och utvecklingsinsatserna. I en situation där deras förankring till Sverige fortsätter att försvagas blir det emellertid viktigt att kunna komplettera dessa koncerners insatser med forskning och utveckling som bidrar till att nya företag etableras och att andra redan etablerade företag som är verksamma i Sverige ökar förnyelsen i produktutvecklingen och kunskapsinnehållet i sin produktion av varor och tjänster. På detta sätt kan tillväxt och ökad sysselsättning som är långsiktigt hållbara skapas.

Den svenska regeringen hyser stark tilltro till att forskningen vid universitet och högskolor ska resultera i sådan tillväxt. Detta manifesteras i de återkommande forskningspolitiska propositionerna där forskningen presenteras som utgångspunkt för tillväxt. Fallstudier och analyser visar dock att ren akademisk forskning inte är en garanti för tillväxt, speciellt inte om en konkurrenskraftig exploatering av forskningsresultaten skall tillgodoses. Kompletterande egenskaper i samhället behövs, t.ex. i form av miljöer där entreprenörskap och forskning möts, riskvilligt såddkapital, stöttande forsknings- och innovationsmiljöer där offentlig verksamhet, akademi och näringsliv samspelar på ett effektivt sätt. Innovationspolitiska åtgärder måste därför komplettera forskningspolitiken så att ett effektivt nyttiggörande av den svenska forskningen säkerställs. Idéerna måste bli verklighet.

Verket för innovationssystem, Vinnova, inrättades för snart fem år sedan (1 januari 2001) med uppgift att verka för effektiva innovationssystem genom finansiering av behovsmotiverad forskning och utveckling i syfte att främja en hållbar tillväxt i Sverige. Genom sin uppgift har myndigheten inrättat en

Fel! Okänt namn på

verksamhet som avser att komplettera den akademiskt inriktade forskningspolitiken med ett antal insatsformer. Dessa verkar på tre sätt. För det första genom finansiering av forskning och utveckling som är styrd av samhälls- och industribehoven; för det andra genom effektivisering av kommersialiseringen av forsknings- och utvecklingsresultat och för det tredje genom att insatserna riktas mot utvecklingen av starka forsknings- och innovationsmiljöer, regionalt, sektoriellt och nationellt.

Detta innebär att Vinnova inte arbetar som de forskningsråd som står i fokus för forskningspropositionen. Vinnovas programinsatser bygger istället på ett tillväxtskapande investerings- och avkastningstänkande som innehåller ett utbud av insatser som omfattar ovanstående insatsformer. En genomgående strategi i dessa satsningar är samspelet och samfinansieringen med berörda aktörer ute i samhället. Genom en satsning från Vinnova lösgörs således andra satsningar från både näringsliv och offentliga aktörer i regioner, på myndighetsnivå eller på EU-nivå. Genom medverkan från Vinnova garanteras ett högt kunskapsinnehåll i satsningarna samtidigt som förutsättningar för att resultat nyttiggörs av deltagande parter säkerställs.

Vinnova har genom effektstudier visat att detta fokus på behovsstyrd akademisk forskning kombinerar akademiska resultat i världsklass med stor samhälls- och företagsekonomisk avkastning. Som exempel på denna typ av satsningar som effektanalyserats kan nämnas Kompetenscentrumprogrammet och nackskadeforskningen. Båda dessa satsningar visar hur en behovsstyrd forskning i samspel med näringslivet har gett förstklassiga akademiska resultat samtidigt som avkastningen för samhälle och näringsliv varit stor. Exempelvis visar effektstudien av nackskadeforskningen en reduktion av whiplashskador på 50 procent för de allvarliga skadorna och 20 procent reduktion för de lättare skadorna, vilket med konservativa beräkningar ger 3,9 miljarder i besparingar för samhället. Samtidigt har forskningen resulterat i produkter som gett företagen vinster i miljardklassen.

Vinnovas budget hanteras uteslutande i den forskningspolitiska propositionen trots att de arbetsmetoder som används skiljer sig från de som forskningsråden använder och trots att många politikområden skulle tjäna på utveckling av ett svenskt kunskapsbaserat näringsliv. Genom den starka kopplingen till forskningspolitiken finns det en risk att åtgärder som Vinnova skulle kunna vidta och som skulle kunna leda till en ökad tillväxt på något kortare tid än 20–30 år kan komma att försummas.

Eftersom endast omkring en procent av all den forskning som bedrivs i världen kommer från Sverige är det viktigt att också dra nytta av den forskning som andra länder bedriver för att skapa ekonomiska effekter och sysselsättning i Sverige. Möjligheter till budgettilldelning även från andra departement än Utbildningsdepartementet vore därför önskvärda.

Stockholm den 23 september 2005

Yvonne Andersson (kd)

Sven Brus (kd)